

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ด้าน
สิ่งแวดล้อมในชุมชนบนพื้นที่สูงของบ้านแม่แอบใน ตำบล
บ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายพีระพล คำงาม

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์และสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
ศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้สื่อด้านสิ่งแวดล้อมใน
ชุมชนบนพื้นที่สูงของ บ้านแม่แอบใน ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาผลการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนบนพื้นที่สูง
2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ของการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม ในการส่งเสริม
ความรู้ ในชุมชนบนพื้นที่สูง และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อมใน
ชุมชนบนพื้นที่สูงเพื่อหาแนวทางการพัฒนาต่อไป

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในประเด็นของ
การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม เรื่อง การป้องกัน
ไฟฟ้า 3 ชนิดประกอบด้วย หนังสือเสริมประสบการณ์ แผ่นป้ายนิเทศ และแผ่นพับ สามารถ
ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันไฟฟ้าได้ โดยผู้ใช้สื่อมีความพึงพอใจในระดับมาก

ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม เรื่อง การป้องกันป่า
พบว่าสื่อด้านสิ่งแวดล้อมที่ผลต่อการเสริมสร้างความรู้เรื่องการป้องกันไฟฟ้าให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่
โดยเฉพาะการใช้สื่อด้านสิ่งแวดล้อมช่วยในการเสริมสร้างความรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการ
ผลิตสื่อที่ต้องการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชน แต่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เรื่อง การยกระดับของคน
บนพื้นที่สูงเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ผ่านเครือข่ายการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์
ความรู้จากสื่อการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนรู้ขาดการนำไปถ่ายทอดต่อในชุมชน

ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค ของสื่อด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนบนพื้นที่สูงเพื่อแนวทางการพัฒนาพบว่า สื่อในพื้นที่ศึกษายังขาดความหลากหลาย ไม่ทันสมัย ชำรุด และขาดผู้เอาใจใส่ดูแล ทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถใช้สื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อมในการเสริมสร้างความรู้ได้อย่างเต็มที่และเพียงพอกับความต้องการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Efficiency and Effectiveness of Environmental Printing Media in the Highland Communities of Mae Abnai Village, Ban Luang Sub-District, Chom Thong District, Chiang Mai Province
Author	Mr.Pheeraphon Dam-ngarm
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)
Independent Study Advisor	Prof.Dr. Anurak Panyanuwat

ABSTRACT

Three main objectives of this research were to study (1) the usage of the environmental printing media in a highland community, operational research, (2) the efficiency and effectiveness of the usage of the environmental printing media in promoting knowledge in a highland community, and (3) to find out problems and obstacles in such usage for finding its development trends.

The researcher collected data by using a set of questionnaires and non-participant observations from the samples, systematically selected from the adult learners within Mae-abnai Highland Community, Ban Luang Sub-district, Jomthong District, Chiang Mai Province. The results of the study were as follows.

The environmental printing media were found rather efficient, particularly, under the title of forest protection in three dimensions. Those were the experience supplementary media for the learners, relating supervision signs, boards, and folders. They could be used to transfer knowledge about bush fire prevention to the learners efficiently and effectively. The learners were highly satisfied with the media.

The media were found effectively. It could provide the villagers with knowledge of bush fire prevention, responsive to the environmental media production project's objectives with a special relation to the community knowledge transfer. However, the media were found not

reaching another project's objective on upgrading the knowledge level of the community to reach the learning society principle through the learning network and technological transfer. The main reason was found as that the learners lacked of retransferring their acquired knowledge to their community.

The problems and obstacles of using the media for the highland community development showed that there were lacking of a variety of modern contents, and appropriate care from the users. The users and learners could not apply the media appropriate for full knowledge provision for to community and also responsive to the learners' needs.